

MOTIONSSVAR TILL KYRKOMÖTESMOTIONER

DE UNGAS KYRKOMÖTE 2022

HEJ!

Kul att du läser vad barn och unga i Svenska kyrkan tycker och tänker om årets motioner!

Många frågor som behandlas i kyrkomötet rör barn och unga på ett eller annat sätt. Dessa är vi extra intresserade av, förstås! Vi tycker också att det är mycket viktigt att vi får möjlighet att träffa er som sitter i kyrkomötet och få lyfta in våra perspektiv och tankar i förhoppningen att ni för dem vidare i era diskussioner i utskott och plenum.

I år har vi valt att svara på motioner som rör allt från en Parlamentarisk utredning om indirekta val till ett avståndstagande från omprogrammering av sexuell läggning och könsidentitet. I år är det 14:e året i rad som barn och unga i Svenska kyrkan gör sina röster hörda genom att svara på utvalda kyrkomötesmotioner, i år 15 av de inkomna motionerna. Under helgen har vi varit runt 40 stycken barn och unga i Svenska kyrkan som jobbat med svaren. Jag är mycket stolt över att De Ungas Kyrkomöte kan träffas och vara med och påverka!

På De Ungas Kyrkomöte används konsensusmetoder. Bland annat har ombuden i stället för att fatta majoritetsbeslut genom voteringar, visat med orangea och blåa kort hur de känner inför det som samtalas om under De Ungas Kyrkomöte. Prata gärna med oss om ni undrar hur det gick!

Frågor om motionssvaren? Återigen anordnas ett forum med representanter från De Ungas Kyrkomöte och kyrkomötet, där vi har fått diskutera motionerna och svaren som skrivits. Leta upp någon deltagare från forumet om du undrar hur diskussionerna gick eller hitta oss! Tova Mårtensson finns på plats under både första och andra sessionen, ring mig gärna på 072-201 20 14 om det brådskar. Om du ser en av Svenska Kyrkans Ungas medlemmar på kyrkomötet kan det mycket väl vara en ledamot i Svenska Kyrkans Ungas förbundsstyrelse. Våga fråga! Lär oss och låt oss lära!

Lycka till i era överläggningar!

Guds frid!

Tova Mårtensson
Förbundsordförande
Svenska Kyrkans Unga

Viktor Joelsson
Vice förbundsordförande
Svenska Kyrkans Unga

AVHANDLADE MOTIONER PÅ DE UNGAS KYRKOMÖTE

SIDA

4	<i>Motion 2022 003 Portalparagrafen för kyrkans grundläggande uppgift (KR)</i>
5	Motionssvar
6	<i>Motion 2022 019 Obligatoriska barnkonsekvensanalyser (SD)</i>
8	Motionssvar
9	<i>Motion 2022 021 Information på skolor om konfirmation och tro (SD)</i>
10	Motionssvar
11	<i>Motion 2022 027 Församlingsrådets ansvar och uppgifter (KR, FK, BA)</i>
13	Motionssvar
14	<i>Motion 2022 028 Avståndstagande från omprogrammering av sexuell läggning och könsidentitet (ÖKA)</i>
16	Motionssvar
17	<i>Motion 2022 030 Nationella listor vid kyrkoval (FiSK)</i>
18	Motionssvar
19	<i>Motion 2022 040 Digitalisera och effektivisera (BA)</i>
20	Motionssvar
21	<i>Motion 2022 060 Effekter av barnkonsekvensanalyser (S)</i>
22	Motionssvar
23	<i>Motion 2022 062 Sammanläggningar av församlingar och pastorat (C)</i>
24	Motionssvar
25	<i>Motion 2022 063 Parlamentarisk utredning om indirekta val (BA, POSK, FK)</i>
27	Motionssvar
28	<i>Motion 2022 072 Sänkt valbarhetsålder till församlingsråd (S)</i>
29	Motionssvar
30	<i>Motion 2022 078 Återlämning av mark som tagits från samerna (HoJ, MPSK)</i>
31	Motionssvar
32	<i>Motion 2022 081 Höjd tröskel för deltagande i kyrkomötet (C, S, ÖKA, BA, ViSK, POSK)</i>
34	Motionssvar
35	<i>Motion 2022 083 Obehörigförklaring av präster som diskriminerar (C, S, ViSK, ÖKA)</i>
38	Motionssvar
39	<i>Motion 2022 085 Nationell visselblåsarfunktion (S, POSK)</i>
40	Motionssvar

Kyrkomötet
Motion 2022:3
av Torbjörn Aronson m.fl.

Portalparagrafen för kyrkans grundläggande uppgift

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till omformulering av 2 kap. 1 § kyrkoordningen som tydliggör att kyrkans och församlingens grundläggande väsen är mission uttryckt genom gudstjänst, evangelisation, diakoni och undervisning.

Motivering

2005 skrev dåvarande biskopen i Växjö stift, Anders Wejryd, en motion om att ändra portalparagrafen i 2 kap. 1 § kyrkoordningen för att tydliggöra kyrkans och församlingens grundläggande väsen som är mission (motion 2005:3). I Matt 28:18–20, dopbefallningen, säger Jesus: ”Gå ut och gör alla folk till lärjungar” och i Mark 16:15 återges samma befallning från Jesus med orden: ”Gå ut överallt i världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen”, vilket pekar på att vår kyrkas främsta uppgift är mission. Behovet av att klargöra detta har inte minskat utan snarare ökat i takt med att andelen invånare i Sverige som tillhör Svenska kyrkan år efter år minskat och idag närmar sig 50 procent. Mission som kyrkans väsen behöver därför både betonas och förtydligas. I missionsbegreppet ingår både att fira gudstjänst, sprida evangeliet, eller med ett annat ord evangelisera, bland dem som inte har en kristen tro, undervisa och utöva diakoni.

Mission är således inte ytterligare en av våra grundläggande uppgifter utan är den grundläggande uppgiften där evangelisation, gudstjänst, diakoni och undervisning ingår. Med kyrkoordningens nuvarande formuleringar finns det risk att mission antingen glöms bort eftersom Svenska kyrkans mission (SKM) är nedlagt och ersatt med ett diakonalt inriktat internationellt arbete, eller blir en avgränsad aktivitet. Det är missionen, sändningen, som är det övergripande uppdraget och kan beskrivas tydligare genom en omformulering av 2 kap. 1 § kyrkoordningen.

Bunkeflostrand den 27 juni 2022

Torbjörn Aronson (KR)

Bertil Olsson (KR)

Kerstin Rossipal (KR)

Irene Oskarsson (KR)

Helén Lindbäck (KR)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

2022:03 Portalparagrafen för kyrkans grundläggande uppgift (KR)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte är väldigt delade kring motionens att-sats. Vad är det som kommer ändras rent praktiskt, vad skulle det innebära för förändringar? Varför är det viktigt att ändra? Motionären är inte tydlig med vad denna förändring skulle innebära i praktiken.

Är det nödvändigt att urskilja att välja en av dem och är det just mission som är viktigast? Ingen borde väga tyngre än de andra. Mission som genomsyrade i alla uppgifter. Det finns en risk att man får tunnelseende när man låser verksamheten till mission.

Kyrkomötet
Motion 2022:19
av Ronnie Nilsson och Leif Gustavsson

Obligatoriska barnkonsekvensanalyser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötets beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att det ska vara obligatoriskt för beslutande och verkställande organ att ta del av framtagna barnkonsekvensanalyser inför beslut.

Motivering

Enligt 4 kap. 4 § kyrkoordningen ska kyrkorådet verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut. Samma sak gäller stiftsstyrelsen enligt 7 kap. 11 § kyrkoordningen och kyrkostyrelsen enligt 12 kap. 3 §.

Gemene man kan tolka detta som att en barnkonsekvensanalys ska tas fram som underlag vid beslut och att förtroendevalda inom respektive kyrkopolitisk församling har tillgång till detta underlag inför beslut. Men så är inte fallet enligt den praxis som har fastställts av domkapitlet i Lunds stift och Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Enligt ett beslut från domkapitlet i Lunds stift från 17 februari 2021 (Dnr 3.6 2021-0012) gällande att Andreasgården i Malmö pastorat sålts utan att barnkonsekvensanalys tillgängliggjorts för vare sig kyrkofullmäktige eller kyrkoråd, resonerar domkapitlet i Lunds stift på följande sätt:

Här görs bedömningen att det saknas skäl misstro uppgiften om att det 2020-10-05 faktiskt upprättats en barnkonsekvensanalys avseende det planerade beslutet om att sälja Andreasgården. Den sålunda upprättade barnkonsekvensanalysen är en sådan som avses i kyrkoordningen. Det finns inga bestämmelser i kyrkoordningen om vilka handlingar som ska bifogas kallelsen till ett kyrkofullmäktigesammanträde. I den mån detta inte är reglerat i en arbetsordning för kyrkofullmäktige får ordföranden bestämma detta. Om en eller flera ledamöter i fullmäktige anser att beslutsunderlaget vid sammanträdet är bristfälligt i något avseende finns alltid möjlighet att begära bordläggning, yrka på återremiss eller i övrigt ställa frågor för att få den nödvändiga informationen. Ungefär på det sätt som också skedde vid kyrkofullmäktiges sammanträde 2020-11-24. Avsaknaden av handlingar till ett fullmäktigesammanträde är därmed inte en sådan brist att den vid en beslutsprövning kan ligga till grund för ett upphävande av det vid sammanträdet fattade beslutet.

Svenska kyrkans överklagandenämnd fastställer denna praxis även om de tillägger följande i sitt beslut från 23 mars 2021 (ÖN 2021/9):

Den barnkonsekvensanalys som upprättats i ärendet borde lämpligen ha varit tillgänglig för kyrkorådet och kyrkofullmäktige i samband med ärendets behandling. Den omständigheten att så inte varit fallet är dock inte något sådant fel som kan föranleda undanröjande av beslutet.

En sådan praxis innebär att kyrkoordningens bestämmelser ålägger Svenska kyrkan att ta fram barnkonsekvensanalyser som inte behöver tillgängliggöras för förtroendevalda inför beslut. Detta är ett mycket märkligt förfarande och kan inte ha varit syftet med att ta fram barnkonsekvensanalyser. Utan syftet måste ha varit att barnkonsekvensanalyser ska fungera som underlag inför beslut och därmed tillgängliggöras för beslutsfattarna.

Det är beklagligt att den praxis som utvecklats gällande barnkonsekvensanalys slår fast att dessa underlag ska fungera som hyllvärmare. Därför är det viktigt att kyrkoordningen klargör att barnkonsekvensanalyser ska tillgängliggöras för de kyrkopolitiska församlingarna inför beslut.

På Svenska kyrkans webbplats kan man läsa att barnkonsekvensanalys är en process där uppgiften är att bedöma och redogöra för vad som är barnets bästa i ett visst tidsbundet sammanhang. Självklart måste detta underlag vara tillgängligt för dem som tar själva besluten som påverkar barnen. Den praxis som finns idag där det är ordföranden i den kyrkopolitiska församlingen eller en majoritet av ledamöterna som ska se till att barnkonsekvensanalys tillgängliggörs urholkar själva syftet med barnkonsekvensanalysen, vilket är att fungera som beredningsunderlag för att lyfta barnens intressen för beslutsfattarna.

Lyckeby den 30 juni 2022

Ronnie Nilsson (SD)

Leif Gustavsson (SD)

2022:19 Obligatoriska barnkonsekvensanalyser (SD)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte ställer sig bakom andemeningen i motionen. Att göra barnkonsekvensanalyser inför beslut, och att beslutande organ får tillgång till de barnkonsekvensanalyser som har gjorts, är för oss en självklarhet.

Ett problem men barnkonsekvensanalyser idag är att det ofta görs utan att barn får vara delaktiga. Vuxna för barns talan, ibland utan att direkt kommunicera med barnen.

Det som saknas i motionen är hur barnkonsekvensanalyser ska se ut. Att göra barnkonsekvensanalyser är viktigt, men också hur de görs, vem som gör och innehållet i dem.

Kyrkomötet
Motion 2022:21
av Peter Laufer och Gary Aelius

Information på skolor om konfirmation och tro

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en återkommande informationskampanj på eller i nära anslutning till skolor om Svenska kyrkan, kristen tro, konfirmation och andra aktiviteter inom samfundet.

Motivering

Den äldre generationen i Sverige växte upp med kristen tro i hemmet, i skolan och i samhället i övrigt. Det var en naturlig del av vardagen. Till följd av att den kristna tron motarbetats av vänsterliberala krafter har dock många medelålders vuxit upp utan att tron utgjort en naturlig del av deras liv. Deras barn, den uppväxande generationen, har i många fall därför aldrig fått kontakt med tron och kunnat ta ställning till den.

För att unga ska förstå sitt ursprung och utveckla en stark identitet, med frid i själen, är det viktigt att de förstår vad som format kulturen de lever i och vad etiska och moraliska principer tar sin utgångspunkt i. Det handlar om att de kristna värderingarna är djupt rotade i den svenska kulturen.

För att ge tron en chans till alla unga vill vi att Svenska kyrkans närvaro i skolan blir aktivare. Politiska partier och andra organisationer gör presentationer, ställer ut med bokbord, montrar och roll-ups i skolorna. På samma sätt bör Svenska kyrkan varje år göra ett antal skolbesök runt om i landet för att ge en introduktion till den kristna tron, samt information och erbjudande om sommarläger, aktiviteter, konfirmation och medlemskap i Svenska kyrkan.

Torshälla den 30 juni 2022

Peter Laufer (SD)

Gary Aelius (SD)

2022:21 Information på skolor om konfirmation och tro (SD)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte tycker att det är viktigt att barn och unga får stöd och möjlighet till andlig utveckling, vilket även nämns i barnkonventionen. Däremot så tycker De Ungas Kyrkomöte inte att informationskampanjer på skolor är rätt väg att gå.

Bibeläventyret är ett exempel på ett sätt idag där kyrkan är en del av undervisningen i skolan.

Om skolan vill så ser vi det som en självklarhet att Svenska kyrkan, tillsammans med andra trossamfund, finns med som en resurs och stöd för andlig utveckling, ett område där skolan ofta inte har resurser.

De Ungas Kyrkomöte vill också poängtera att interreligiösa och ekumeniska samarbeten är viktiga, både i samhället i stort och i mötet med barn och unga. De Ungas Kyrkomöte tycker att det är viktigt att vi värnar om mångfalden, religionsfriheten och det mångreligiösa samhället.

De Ungas Kyrkomöte håller med om att det är viktigt med undervisning i kristen tro, men tycker inte att skolan är rätt forum för detta. Det finns bättre sätt att missionera än i skolan, till exempel sociala medier, församlingsblad och att finnas med i olika delar av samhället.

Motionärens motivering är inte i linje med de nya riktlinjerna om konventionella inslag i undervisningen (SOU 2019:64). Vi ser hellre att Svenska kyrkan ser framåt och hittar nya vägar i kontakten med barn och unga.

Vi tycker inte heller att denna fråga är något som kyrkomötet ska besluta om, då de lokala församlingarna har olika resurser och förutsättningar.

Kyrkomötet
Motion 2022:27
av Karl-Gunnar Svensson m.fl.

Församlingsrådets ansvar och uppgifter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som förtydligar vilka som är församlingsrådets uppgifter och som stärker församlingsrådets lokala ansvar, beslutsrätt och självständighet.

Motivering

I kyrkoordningen finns det inte en samlad bild av vilka uppgifter som församlingsråden har. Uppdragen finns nämnda i olika kapitel och paragrafer, vilket bidrar till en osäkerhet om vilka ett församlingsråds uppgifter är och vilket mandat det har. Det har inom ramen för pedagogiskt ledarskap gjorts en gedigen uppsats av stiftsadjunkten i Uppsala stift Anders Hedman med titeln *En känsla av inflytande – En dokumentstudie av församlingsrådets autonomi* (2018), som tydliggör bristerna i kyrkoordningen.

Det är svårt att få den samlade bilden när uppgifterna är spridda under kapitlen 3, 4, 17, 20, 37, 40, 41, 43 och 57 med olika paragrafer inom dessa. Många uppgifter, men utspritt på så många olika ställen i kyrkoordningen att det blir en otydlighet.

Kyrkorådet kan också, enligt 4 kap. 21 §, delegera en eller flera uppgifter till ett eller flera församlingsråd. Kyrkorådet ska då i församlingsinstruktionen klargöra vilka delegationer som gjorts.

Det är många uppgifter som församlingsråden har på sitt bord, men frågan är om kunskapen om dessa framstår tydligt i kyrkoordningen. Därför vore det lämpligt att införa församlingsrådets uppgift i 4 kap. 21 § som ett förtydligande med hänvisningar för varje punkt till det kapitel och paragraf där uppgiften finns med i kyrkoordningen. En sådan koppling förekommer på flera platser i kyrkoordningen.

I 4 kap. 20–27 §§ finns kyrkoordningens bestämmelser om kyrkoråd och församlingsråd.

I 4 kap. 27 § finns det också med hänvisningar till vilka bestämmelser om kyrkorådet som också ska tillämpas på församlingsråd.

Den här motionen vill att 4 kap. 21 § ändras så att uppgifterna som finns med på andra ställen i kyrkoordningen ska tillföras ungefär som görs i 4 kap. 18 §. Det skulle i så fall innebära att det i 4 kap. 21 § läggs till de uppgifter som finns i kyrkoordningen för församlingsråden.

En sådan redigering som här föreslås skulle underlätta överblicken och vara ett förtydligande av kyrkoordningens bestämmelser avseende församlingsråden.

Mot 2022:27 Träslövsläge och Falköping den 5 juli 2022

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Irene Oskarsson (KR)

Helén Lindbäck (KR)

Kerstin Rossipal (KR)

Bertil Olsson (KR)

Leif Nordlander (FK)

Berth Löndahl (FK)

Olle Reichenberg (BA)

Bengt Kjellgren (BA)

2022:27 Församlingsrådets ansvar och uppgifter (KR, FK, BA)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte ställer sig positiva till att-satsen, det är alltid bra med tydlighet. Det är inte bara bra för församlingsrådet utan också för andra församlingsmedlemmar så att man vet vad församlingsrådet faktiska ska göra. Det blir också lättare för nya medlemmar och yngre att få insikt i och söka sig till församlingsrådet.

Kyrkomötet
Motion 2022:28
av Tomas Rosenlundh och Karin Janfalk

Avståndstagande från omprogrammering av sexuell läggning och könsidentitet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uttala att Svenska kyrkan med självklarhet tar avstånd från all form av verksamhet som syftar till att ”bota” eller omprogrammera sexuell läggning och/eller könsidentitet.

Motivering

I ett uttalande av biskopsmötet daterat i mars 2022 lyfter Svenska kyrkans biskopar frågan om vigselrätt, vigselplikt och vigningsansvar. Uttalandet har kommit till efter de senaste årens debatt om huruvida nya präster med automatik fortsatt ska ha möjlighet att välja bort samkönade par i samband med vigsel eller inte.

Grundtesen för biskoparna är att prästerna frivilligt ska ansluta sig till linjen att med glädje viga samkönade par. I Svenska kyrkan har under åren som gått allt fler blivit positiva till att viga par av samma kön och idag är det fler präster som gärna viger samkönade par än vad som krävs för att täcka behovet. Detta är gott, men i biskopsmötets uttalande går biskoparna tillbaka till 2005 års kyrkomöte där kyrkomötet fastslog att det är uteslutet att fördöma den homosexuella personen eller att skuldbelägga den homosexuella orienteringen, att Svenska kyrkan aktivt ska motverka diskriminering av personer på grund av sexuell orientering, att Svenska kyrkan inte bör sanktionera eller driva en organiserad verksamhet i syfte att ”bota” homosexuella från deras läggning och att ett liv i partnerskap inte är ett motiv för att vägras vigning till kyrklig tjänst. (KsSkr 2005:2).

I samband med beslutet 2009 konstaterade kyrkomötet att ingen diskriminering av samkönade par får förekomma, vare sig genom ord eller handlingar. Idag är det en och samma vigselordning för par av olika kön och par av samma kön. Hela biskopsmötet står bakom kyrkomötets beslut 2009 och den gemensamma målbilden i fråga om vigsel är att alla präster med glädje och av fri vilja viger par av olika kön liksom par av samma kön.

Vi vill instämma i biskopsmötets målbild, att gå mot en frivillighet som på sikt leder till att alla präster är villiga att inte göra någon skillnad på vem du är eller vad du är. Vi menar dessutom att vårt förslag till uttalande av kyrkomötet också leder till en undervisning och förkunnselse som inte förminskar och förtrycker personer utanför heteronormen. Att samkönade par inte ska diskrimineras måste gälla alla sammanhang och inte bara vigselns sammanhanget. Det vill säga också samkönade par i arbetslaget, konfirmandgruppen, gudstjänstgemenskapen et cetera behöver skyddas från diskriminering.

Det som är olyckligt och som betonas i biskopsmötets uttalande, är beslutet från 2005 då kyrkomötet med dåtidens ögon uttalade sig om att Svenska kyrkan inte bör sanktionera eller driva en organiserad verksamhet i syfte att ”bota” homosexuella från deras läggning.

Det här beslutet gör att uttalandet blir otydligt eftersom det finns en möjlighet att i de bestämmelser som idag råder göra just detta – att argumentera emot det som är en individs egen inre övertygelse om sin egen identitet och vilja att forma sitt liv också i äktenskap.

Vi vet idag att homofobin är utbredd runt om i världen och det räcker med att låta våra blickar gå österut mot Ungern, Belarus och Ryssland. Det räcker för att förstå att frågan på intet sätt är utagerad. En kamp för människans lika värde är idag lika aktuell som den var i början av 2000-talet.

För att göra Svenska kyrkan trovärdig är det därför av största vikt att denna attsats från 2005 får stå tillbaka för ett nytt ställningstagande, det vill säga att Svenska kyrkan med självklarhet tar avstånd från all form av verksamhet som syftar till att ”bota” eller omprogrammera sexuell läggning och/eller könsidentitet.

Vi täcker till en lucka på vägen mot att än fler präster frivilligt ansluter sig till linjen att med glädje viga samkönade par. Svenska kyrkan kan vara än mer tydlig än det som sades i biskopsmötets uttalande och det underlättar i nästa steg för kyrkoherdar som har att försvara både diskrimineringslag och att värna alla människors lika värde i sina arbetslag, församlingsgemenskaper och i samhället i stort.

Göteborg och Halmstad den 11 juli 2022

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

2022:28 Avståndstagande från omprogrammering av sexuell läggning och könsidentitet (ÖKA)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte ställer sig positiva till ett uttalande som tar avstånd från verksamhet som syftar till att förändra sexuell läggning och/eller könsidentitet inom Svenska kyrkan. De Ungas Kyrkomöte önskar ett förtydligande vad *all form av verksamhet* skulle innebära. Skulle detta innebära ett avståndstagande från syskonkyrkor som bedriver sådan verksamhet?

De Ungas Kyrkomöte vill också poängtera att det inte är möjligt att omprogrammera en persons sexuella läggning och/eller könsidentitet.

Kyrkomötet
Motion 2022:30
av Margaretha Herthelius m.fl.

Nationella listor vid kyrkoval

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att bestämmelserna om inskränkt valbarhet till kyrkomötet upphävs.

Motivering

För att så många som möjligt av medlemmarna i Svenska kyrkan ska känna delaktighet och ansvar i hur Svenska kyrkan är uppbyggd och arbetar på alla nivåer är det viktigt att ta tillvara intresset för det kyrkopolitiska arbetet. För vissa nomineringsgrupper kan det ibland vara svårt att få fram listor med flera namn på kandidater till kyrkomötet i ett stift, varför vi föreslår att det också ges möjlighet att ta fram särskilda nationella listor eller möjliggöra komplettering av lista med kandidater folkbokförda utanför valkretsen.

I 38 kap. 19 a § kyrkoordningen är kandidats valbarhet till kyrkomötet begränsad till person folkbokförd inom valkretsen. Denna regel infördes 2007. Om denna regel avskaffades, således en återgång till tiden före 2007, skulle det hinder som nu finns för nationella listor eller komplettering vara undanröjt.

Stockholm och Varberg den 15 juli 2022

Margaretha Herthelius (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Jonas Noréus (FiSK)

2022:30: Nationella listor vid kyrkoval (FiSK)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte tycker att andemeningen i motionen är god då vi ser aspekter av valsystemet som exempelvis inte gynnar unga, men vi ställer oss frågande till motionens förslag att binda kyrkostyrelsen till ett beslut kring att ändra valbarhetsreglerna. Vi tror att kyrkomötet behöver utforska konsekvenser av nuvarande valsystem och titta på vilka möjligheter i andra system som skulle kunna överbrygga problemen för exempelvis unga i den nuvarande inskränkningen av valbarhet till kyrkomötet.

Vissa nomineringsgrupper kan ha det komplicerat att hitta kandidater i alla valkretsar, trots att det finns röstande där. Nationella listor skulle kunna vara en lösning på det problemet. Dock ser vi en stor risk i att inte binda valbarheten geografiskt, eftersom en stor del av de valda då skulle kunna komma från samma ställe. Stift som består till större del av landsbyggt kan bli underrepresenterade jämt emot mer tätbefolkade stift.

Kyrkomötet
Motion 2022:40
av Johan Hjertén m.fl.

Digitalisera och effektivisera

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma en rekommendation om att

1. som grundprincip använda digital hantering av handlingar, dokument och protokoll på alla nivåer i Svenska kyrkan,
2. alla underskrifter bör ske i form av digital signering.

Motivering

Idag går betydande resurser inom Svenska kyrkan till administration, till exempel hantering av dokument som handlingar inför möten samt hantering av protokoll. I många fall måste till exempel protokoll fortfarande signeras på plats, vilket ofta medför utgifter för reseersättning och arvoden. Dessa resurser skulle kunna användas till andra och mer angelägna ändamål.

Skara den 31 juli 2022

Johan Hjertén (BA)

Bengt Kjellgren (BA)

Madelaine Erlandsson (BA)

Suzanne Fredborg (BA)

Sven Milltoft (BA)

Olle Reichenberg (BA)

2022:40: Digitalisera och effektivisera (BA)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte håller med om motionens grundtanke om att effektivisera och ta nästa steg i digitaliseringen, men ser de konsekvenser ett sådant steg kan medföra.

Det kan vara positivt miljömässigt och enklare att hantera handlingar i ett digitalt system. Det kan också finnas en ekonomisk aspekt i detta. Dock kan det vara sårbart i att ha dokument digitalt utan backup, då hackerattacker är mer förekommande i dagens läge, och mänskliga samt hårdvarufel kommer alltid att förekomma.

Sedan är det ett problem att göra en kraftigare omställning nu, särskilt med många äldre medarbetare och förtroendevalda som skulle behöva extra stöd, och skulle bli exkluderade vid ett sådant beslut.

De Ungas Kyrkomöte håller med motionens grundtanke och första att-sats men ställer sig tveksamma till motionens andra att-sats. Vi menar att en digitalisering är viktigt som mål, men det är också viktigt att inte sätta orimliga krav på församlingarna.

Kyrkomötet
Motion 2022:60
av Rebecca Hägg

Effekter av barnkonsekvensanalyser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en utvärdering av vilka effekter som beslutet om barnkonsekvensanalys fått,
2. syftet med utvärderingen ska vara att hitta vägar för att ytterligare stödja och förenkla arbetet med barnkonsekvensanalys.

Motivering

2012 beslutade kyrkomötet om ändringar i kyrkoordningen som innebär att Svenska kyrkan ska genomföra barnkonsekvensanalys (BKA) inför beslut. Beslutet gäller för församlingar, stift och nationell nivå.

Arbetet med BKA handlar om att bedöma vilka konsekvenser som uppstår för barnet av de beslut som fattas och är en process där uppgiften är att bedöma och redogöra för vad som är barnets bästa i ett visst tidsbundet sammanhang.

Bilden som framkommer när man diskuterar BKA med andra förtroendevalda och medarbetare är att många upplever att det är svårt och att de olika enheterna runtom i landet gör väldigt olika. En församling som jag talat med har inte kommit längre än att kyrkorådets ordförande i slutet av varje sammanträde ställer frågan om vilka ärenden som det borde gjorts en BKA till eller där barn kanske skulle kunna påverkas på kort eller lång sikt. Det innebär att frågan lyfts, men för sent och utan någon större reflektion.

I ett stift görs ambitiösa och kvalitativa BKA som läggs med som bilaga till varje ärende, oavsett typ av beslut. I ett annat stift görs ett omfattande BKA-dokument en gång om året kopplat till att budget och verksamhetsplan beslutas (därutöver vid mycket stora beslut).

Arbetsätten och ambitionsnivåerna är med andra ord mycket olika och bör nog så få vara, men det är positivt om stödet till församlingar och stift kan förbättras för att förenkla och förtydliga arbetet. Bilden som framkommer är att arbetet med BKA har gett många goda effekter både på kort och lång sikt när det gäller att stärka barnens särställning i Svenska kyrkans verksamheter, men att det kan vara svårt att se i det vardagliga löpande arbetet.

Med anledning av detta bör kyrkomötet uppdra till kyrkostyrelsen att utvärdera vilka effekter som beslutet rörande BKA fått, nu när det gått tio år sedan beslutet fattades. Detta ska inte ses som ett ifrågasättande av BKA, utan tanken är att synliggöra effekter, visa på positiva exempel och ytterligare se hur man kan stödja och förenkla för verksamheterna i arbetet med BKA.

Linköping den 2 augusti 2022

Rebecca Hägg (S)

2022:60 Effekter av barnkonsekvensanalyser (S)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte tycker, liksom motionären, att en utvärdering av konsekvenserna av barnkonsekvensanalyser är bra. En sådan utvärdering skulle kunna ge tydligare och enklare riktlinjer för hur Svenska kyrkan ska arbeta med barnkonsekvensanalyser i framtiden. Barnkonsekvensanalyser behöver göras, både bättre och i större omfattning än idag.

Ska en utvärdering göras bör det vara tydligt kring när utvärderingen ska vara färdig.

De Ungas Kyrkomöte förutsätter att barn- och ungdomsorganisationer i Svenska kyrkan får vara delaktiga i denna utvärdering.

Kyrkomötet
Motion 2022:62
av Margareta Andersson

Sammanläggningar av församlingar och pastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. initiera en stiftsvis undersökning av resultatet av sammanläggningen av församlingar och pastorat,
2. analysera resultatet av undersökningen och dra slutsatser av den inför framtida beslut.

Motivering

Efter utredningen Tillit och samverkan har stora förändringar skett i Svenska kyrkans struktur. Många församlingar och pastorat har lagts ihop till stora enheter med avsikten att organisationen ska få större möjlighet att ägna sig åt det grundläggande uppdraget: gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Frågan är om målet är uppnått eller ens på väg att uppnås. Ingen verkar kunna svara på frågan och det finns till och med en viss rädsla för att ens ställa den.

De stora enheterna skulle avlasta administrationen från de mindre så att resurser kunde användas bättre, men det är tveksamt om det har blivit så. Det har gått åt tid och pengar för att lägga samman olika organisationer inom kyrkan och en hel del resurser har också fått läggas på att bilägga tvister och ena splittrande viljor från de gamla strukturerna. Det går också åt resurser för att dokumentera vad som görs på olika håll i en stor organisation så ”förpappningen” har tilltagit.

Någon ordentlig genomlysning av resultatet av förändringarna har inte gjorts. Det innebär att vi inte vet vad som varit bra och kan vara goda exempel eller vad som inte var så lyckat och som vi kan lära oss något av inför framtiden. En sådan undersökning bör initieras av kyrkostyrelsen men för att göra mest nytta genomföras av stiftet.

Näshult den 3 augusti 2022

Margareta Andersson (C)

2022:62 Sammanläggningar av församlingar och pastorat (C)

De Ungas Kyrkomöte har antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte tycker att motionen är bra. En undersökning skulle vara särskilt viktig för att se konsekvenserna som de stora förändringar som sammanläggningar av församlingar och pastorat har inneburit.

Vi skulle dels vilja se en tydlighet med vilka församlingar som drabbats samt ett tydliggörande av konsekvenserna som blivit. Ett förtydligande kring i vilka eller i vilken typ av församlingar sammanslagningar kan vara aktuellt. Sedan skulle De Ungas Kyrkomöte vilja se en grundlig genomgång som går till botten med vilka konsekvenser sammanläggningar har givit kyrkan och hur det påverkar vår kyrka idag.

De Ungas Kyrkomöte vill också veta vem eller vilka som ska genomföra denna undersökning, beroende på vilka som genomför den kan motionens första att-sats komma i strid med subsidiaritetsprincipen. De Ungas Kyrkomöte håller därför med motionens åsikter men finner svårigheter i de att-satser som föreslagits.

Kyrkomötet
Motion 2022:63
av Sven Gunnar Persson m.fl.

Parlamentarisk utredning om indirekta val

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning med bred parlamentarisk förankring med uppdrag att komma med förslag till utformning av indirekta val av stiftsfullmäktige och kyrkomöte och vilka ändringar av kyrkoordningen detta kan medföra. De ekonomiska aspekterna på ett sådant system ska också belysas i utredningen.

Motivering

Vid behandling av frågor om direkta och indirekta val vid föregående kyrkomöte konstateras i organisationsutskottets betänkande, som bifölls av kyrkomötet, att det behövs fortsatta samtal som berör valsysteemets utformning. Vidare konstaterar utskottet att en eventuell utredning av det slag som nu efterlyses bör ha en bred parlamentarisk förankring.

Frågan om direkta eller indirekta val till stiftsfullmäktige och kyrkomötet har diskuterats ända sedan beslutet att övergå till direkta val fattades av ett oenigt kyrkomöte 1999. I den konsekvensanalys som kyrkostyrelsen på uppdrag av kyrkomötet nyligen genomfört konstateras att såväl direkta som indirekta val är att betrakta som demokratiska val.

Svenska kyrkan är ett evangeliskt-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift (10 kap. 1 § kyrkoordningen). Församlingen utgör den primära enheten där samfundets grundläggande uppgift utförs. Regionalt framträder samfundet som ett stift. Genom denna grundläggande struktur och dessa förhållningssätt har Svenska kyrkan en liknande uppbyggnad som de allra flesta av civilsamhällets organisationer. Organisationer och föreningsliv som har haft och har en avgörande betydelse för den svenska demokratins framväxt och fortsatta utveckling. I dessa organisationer är val i allmänhet indirekta genom att lokalavdelningar väljer representanter till regionala församlingar, som i sin tur väljer ledamöter till beslutande församlingar på nationell nivå. Det är också fallet i de allra flesta kyrkosamfund i världen.

I ett trossamfund där den lokala nivåns centrala betydelse betonas så starkt förefaller det naturligt och rimligt att den lokala nivån också utser de ledamöter som har att besluta om samfundets angelägenheter på stifts- och nationell nivå. En sådan ordning skulle också på ett tydligare sätt visa att den nationella nivån inte är till för sin egen skull utan till för församlingarnas möjligheter att genomföra sin uppgift.

Förutom att spegla den kyrkosyn som så starkt präglar trossamfundets styrande dokument finns flera fördelar med ett indirekt val till stiftsfullmäktige och kyrkomöte. Betydande besparingar kan göras genom minskat behov av valmaterial och personella

insatser i samband med valen. Behovet av att trygga den demokratiska styrningen för framtiden till en lägre kostnad än idag lyfts också fram i kyrkostyrelsens skrivelse Verksamhet och ekonomi (KsSkr 2022:1 s. 8). Möjligheten att erhålla representation för grupperingar utan förankring på den för kyrkan centrala församlingsnivån begränsas också i ett indirekt valsystem.

En utredning av det slag som föreslås i motionen kommer att innebära ett omfattande arbete och kräver en bred förankring på alla nivåer. Det är därför rimligt att ett beslut i den grundläggande frågan om nytt valsystem fattas först i tiden efter det nästkommande kyrkovalet.

Figeholm den 3 augusti 2022

Sven Gunnar Persson (POSK)

Amanda Carlshamre (POSK)

Per Lindberg (POSK)

Bengt Kjellgren (BA)

Leif Nordlander (FK)

Berth Löndahl (FK)

Åsa Nyström, biskop

Åke Bonnier, biskop

Olle Reichenberg (BA)

2022:63 Parlamentarisk utredning om indirekta val (BA, POSK, FK)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte upplever inte att motionärerna tydligt belyser vilka problem de ser kring det nuvarande valsystemet och varför det bör ändras. Motionens förslag är att den utredning som ska tillsättas tydligt ska gå i riktning mot att systemet indirekta val är att föredra, samtidigt som vi inte helt och hållet förstår varför det skulle vara bättre än direkta val. Därför tvekar vi på om den utredning som motionen föreslår skulle ge hela bilden kring fördelar och nackdelar med olika valsystem.

De Ungas Kyrkomöte förstår att det nuvarande systemet är kostsamt och tycker därför att det är värdefullt att utreda andra system. Dock får ett annat valsystem inte ske på bekostnad av demokrati och mångfald i organisationen. De Ungas Kyrkomöte vill betona vikten av att ett indirekt valsystem inte får missgynna barn och unga i Svenska kyrkan. Vi vill också betona vikten av en balans mellan erfarenhet och engagemang hos kyrkomötets ledamöter.

Kyrkomötet ska representera folket i kyrkan. De Ungas Kyrkomöte ser en risk i att mindre församlingar med få nomineringsgrupper inte får lokalförankrad representation i kyrkomötet. De Ungas Kyrkomöte tycker, om motionen bifalls, att församlingar och stift ska vara delaktiga i utredningen, då eventuella konsekvenser av en utredning främst kan drabba dem.

Det finns mycket oklarheter kring vad som anses vara problematiskt med det nuvarande systemet. Innan en utredning genomförs bör det vara tydligt varför utredningen ska göras.

Kyrkomötet
Motion 2022:72
av Klas Corbelius och Jesper Eneroth

Sänkt valbarhetsålder till församlingsråd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda konsekvenserna av att sänka åldern för valbarhet för församlingsråd till 16 år och återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Motivering

I mer än 20 år har 16- och 17-åringar kunnat påverka Svenska kyrkan genom att rösta i kyrkovalet. De kan också bli kyrkvårdar och nominera till församlingsråd. Däremot är de inte valbara till församlingsråden. Församlingsråden har en viktig roll i att påverka församlingens verksamhet. Därför behöver de så långt det är möjligt spegla församlingen och ha en blandad sammansättning, inte minst avseende ålder.

Till skillnad från kyrkoråd och kyrkofullmäktige innebär inte uppdrag i församlingsråd samma typ av juridiskt och ekonomiskt ansvar vilket vi menar skulle kunna medföra att även 16- och 17-åringar kan ges möjlighet till delaktighet. Genom Svenska Kyrkans Unga tränas unga i demokrati och är många gånger väl insatta i styrelsearbete. Som kyrka behöver vi ta vara på deras idéer och engagemang.

Den som kan ges det högtidliga och ansvarsfulla uppdraget att vara kyrkvård bör även kunna väljas till ett församlingsråd. Detta är ett viktigt steg för att öka ungas delaktighet i Svenska kyrkan.

Norrköping den 4 augusti 2022

Klas Corbelius (S)

Jesper Eneroth (S)

2022:72 Sänkt valbarhetsålder till församlingsråd (S)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte anser att man som förtroendevald kan göra ett lika bra jobb när man är 16 år som när man är 18 år. Vi tycker det är viktigt att som ny väljare kunna känna representation som ung i kyrkan och att vi får ta plats i debatten.

Det finns en problematik att kunna rösta men inte kunna ställa upp i valet som 16 år. De Ungas Kyrkomöte vill också gärna peka på Svenska Kyrkans Ungas mål som är att sänka valbarhetsåldern till 15 år. Många är drivna i denna ålder och församlingsrådet är en bra start på ett större engagemang. Risken är dessutom stor att unga flyttar i 19-årsåldern och tappar därför sin plats i församlingsrådet. Vi ser därför positivt på att utreda, och att valbarhetsåldern sänks.

Kyrkomötet
Motion 2022:78
av Åsa Rehdell m.fl.

Återlämning av mark som tagits från samerna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka av de marker som Svenska kyrkan förvaltar som historiskt har tagits från samerna och hur dessa kan återlämnas utan att skapa konflikt mellan samerna.

Motivering

Svenska kyrkan har, tillsammans med staten, en lång historia av övergrepp och utnyttjande av urfolket samerna. Kolonialism, omvändelseprocesser och tvångsförflyttningar har pågått under hundratals år, vilket bland annat beskrivs i vitboken som Svenska kyrkan låtit ta fram.

Det pågår en försoningsprocess, där Svenska kyrkan bland annat har bett samerna om ursäkt och tagit fram åtta åtaganden för de närmsta tio åren. Trots att kyrkans förvaltning av skog och mark inom traditionellt samiskt område har en stor påverkan på samernas möjligheter att bedriva renskötsel eller på annat sätt utöva sin kultur, har detta hittills inte fått särskilt stort utrymme i exempelvis de åtta åtagandena.

Svenska kyrkan förvaltar totalt cirka 466 000 hektar skog i Sverige, varav drygt 100 000 hektar finns i Luleå och Härnösands stift, där merparten av samernas renbetesmarker finns. Det finns även renbetesmarker i de norra delarna av Västerås och Uppsala stift. Intäkterna från kyrkans skogsbruk utgör omkring 1,5 procent av kyrkans totala intäkter, i genomsnitt cirka 330 miljoner kronor per år mellan 2010 och 2019. År 2019 och 2020 hade kyrkan haft ett ekonomiskt resultat på över 2 miljarder kronor även om de totala intäkterna från skogsbruket helt uteblivit. Stift, pastorat och församlingar som drabbas hårt ekonomiskt av minskade intäkter från skogen bör kompenseras för det.

Tanumshede den 4 augusti 2022

Åsa Rehdell (HoJ)

Lena Östholm (MPSK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

2022:78 Återlämning av mark som tagits från samerna (HoJ, MPSK)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Unga Kyrkomöte ställer sig positiva till att återlämna mark som tagits från samerna. De Ungas Kyrkomöte önskar att det skulle framgå tydligare i motionens att-sats att samer skall ha direkt inverkan på återgivandeprocessen. Vi ser att detta ska ske genom att bjuda in samiska ungdomsrepresentanter, samiska förtroendevalda, representanter från Svenska kyrkans samiska råd och representanter från staten.

De Ungas Kyrkomöte vill också trycka på att skogen som återlämnas skall vara direkt brukbar för mottagaren och inte obrukbar till följd av skogsbruk.

Kyrkomötet
Motion 2022:81
av Jesper Eneroth m.fl.

Höjd tröskel för deltagande i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär

1. införande av procentspärri för val till kyrkomötet,
2. att utjämningsmandat endast fördelas mellan de nomineringsgrupper som först erhållit minst ett fast valkretsmandat i någon av valkretsarna.

Motivering

När kyrkomötet 1999 fattade beslut om kyrkoordningen byggde bestämmelserna i kyrkoordningens 38 kap. om direkta val i huvudsak på den då gällande vallagen (1997:157). En skillnad var att det vid val till riksdag och landsting/regionfullmäktige finns spärrar så att ett parti måste få en viss andel av giltiga röster för att bli representerat. Motsvarande infördes inte i bestämmelserna om direkta kyrkliga val.

I demokratiutredningen, Välja med förtroende, (Svenska kyrkans utredningar 2006:2) föreslogs en spärr mot små nomineringsgrupper vid val till kyrkomötet. Utredningen tog sin utgångspunkt i kyrkomötets arbete och den avgörande betydelse som utskottsarbetet har för beslutsfattande i kyrkomötet. Utredningen såg det som en klar fördel om samtliga nomineringsgrupper kunde finnas företrädda i alla utskott. Det fanns åtta olika utskott och det behövdes i kyrkomötet. Det bedömdes behövas cirka tre procent av rösterna för att en nomineringsgrupp skulle få åtta mandat. Detta skulle enligt utredningen tala för en spärr på tre procent. Utredningen konstaterade samtidigt att det för att säkert och på grundval av den egna representationen få ordinarie utskottsplatser skulle krävas 16 mandat i kyrkomötet. Detta med utgångspunkt från bestämmelserna om proportionellt valsätt vid indirekta val. Det skulle enligt utredningen tala för en spärr på sex procent. Utredningen stannade för att föreslå en spärr på fyra procent vid val till kyrkomötet och ingen spärr vid andra direkta val.

Kyrkostyrelsen kom däremot aldrig att lägga fram något förslag om spärr på grundval av betänkandet. Det har fått till följd att kyrkomötet nu har hela tretton nomineringsgrupper varav flera med otillräckligt antal mandat för att ta plats i utskotten och ett par grupper med endast en dryg procent av rösterna. För att säkerställa att kyrkomötet representeras av grupper som av egen kraft ges förutsättningar att fullgöra kyrkomötesuppdraget och delta i utskottsarbetet är det vår mening att tiden nu är inne för att aktualisera frågan om enprocentspärri till kyrkomötet samt en förändrad ordning för utjämningsmandat så att endast de grupper som tar mandat av egen kraft kan ges utjämningsmandat. För att säkerställa att de som tar mandat har god förankring i sina stift kan en metod vara att i kyrkoordningen införa en bestämmelse med innebörden

Mot 2022:81 att utjämningsmandaten enbart fördelas mellan de nomineringsgrupper som först erhållit minst ett fast valkretsmandat i någon av valkretsarna.

Kungälv den 4 augusti 2022

Jesper Eneroth (S)

Niklas Larsson (C)

Olle Reichenberg (BA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Marjut Ervasti (ViSK)

Per Lindberg (POSK)

2022:81 Höjd tröskel för deltagande i kyrkomötet (C, S, ÖKA, BA, ViSK, POSK)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte ifrågasätter avsikterna med motionen. Det framgår inte tydligt hur förslaget till beslut skulle påverka det problem som motionärerna belyser. Om motionen skulle bifallas är vår oro att mångfalden i kyrkomötet minskas.

I motionen lyfts perspektivet att arbetet i kyrkomötet blir enklare om alla nomineringsgrupper är representerade i alla utskott. Vi håller med om att det är negativt att alla nomineringsgrupper inte får delta i beredningen av alla kyrkomötets ärenden. Samtidigt skulle alternativet vara att nomineringsgrupper och därmed de medlemmar i Svenska kyrkan som röstat på dem inte får vara med i beredningen av något av kyrkomötets ärenden.

Den utredning som motionen refererar till är daterad året den är gjord mellan 2005 och 2006. Exempelvis ligger antalet röstande till kyrkomötet på en mycket lägre nivå idag vilket påverkar hur systemet med mandatfördelning fungerar. Detta tyder på att det kyrkopolitiska landskapet är annorlunda idag. Därför skulle man behöva göra en ny utredning inför det beslut som motionen föreslår.

Vi anser att Svenska kyrkans mångfald är en viktig grund i organisationen. Att sätta en procentspärr skulle stänga ute mindre nomineringsgrupper och därmed skulle en del medlemmar i Svenska kyrkan inte vara representerade.

Med bakgrund av detta ställer sig De Ungas Kyrkomöte tveksamma till om kyrkomötet bör besluta om införande av en procentspärr innan bättre underlag finns i ärendet.

Kyrkomötet
Motion 2022:83
av Jesper Eneroth m.fl.

Obehörigförklaring av präster som diskriminerar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till nästa års kyrkomöte återkomma med förslag till ändring i 31 kap. 12 § kyrkoordningen med innebörd att

1. den som diskriminerar någon på grund av dennes kön, ålder, etnicitet eller sexuella läggning kan förklaras obehörig som präst,
2. det anses diskriminerande att avstå från att viga ett samkönat par enbart med motiveringen att paret är av samma kön.

Motivering

Kyrkomötet 2009 beslutade att göra det möjligt för par av samma kön att vigas enligt Svenska kyrkans ordning. Det var ett viktigt beslut, som innebar att Svenska kyrkan fullt ut bejakar kärleken också mellan par av samma kön.

I samband med beslutet klargjordes att det inom Svenska kyrkan kan rymmas två äktenskapssyner. Det var ett sätt att visa respekt för de medlemmar som av olika skäl inte ville eller kunde bejaka samkönade pars rätt att vigas i Svenska kyrkan. Problemet med det ställningstagandet är att det skapat en situation där enskilda präster kan avstå från att viga ett samkönat par med enda motiveringen att paret är av samma kön. Även om Svenska kyrkan kan tillse att vigseln ändå sker innebär den nuvarande ordningen att det står enskilda präster fritt att diskriminera människor på grund av deras sexuella läggning.

Det är i längden inte hållbart. Det är självfallet fullt möjligt för Svenska kyrkans medlemmar att ha olika uppfattningar i frågan om äktenskapet, men en präst har ett särskilt ansvar att förhålla sig till de människor som söker sig till kyrkan och dess tjänster. Även om själva vigseln går att genomföra är det tveksamt om ett samkönat par skulle vilja engagera sig i en församling där det finns präster som underkänner deras kärlek. Här finns alltså ett diakonalt perspektiv som måste gå före enskilda prästers rätt att avstå.

2016 behandlade kyrkomötet en motion som syftade till att rätta till detta missförhållande. Motionärerna ville att det skulle tillföras ett nytt villkor som innebär att endast den som förklarar sig beredd att förrätta vigsel av par av samma kön får vigas till präst inom Svenska kyrkan.

Motionen avslogs, och ett tungt vägande skäl var att läronämnden inte ansåg det möjligt att införa ett sådant kriterium eftersom det skulle begränsa biskopens vigningsansvar. Vi har respekt för läronämndens ställningstagande och vill därför pröva en annan väg för att säkerställa att samkönade par utan förbehåll kan känna sig hemma i Svenska kyrkan.

Enligt 31 kap. 12 § kyrkoordningen får domkapitlet förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om denne har brutit sina vigningslöften eller sin tystnadsplikt, genom sjukdom eller liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten eller i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha. I den senare punkten uppges brottslig gärning som ett av kriterierna för att skada det anseende en präst bör ha.

I lag (2003:307) om förbud mot diskriminering anges att diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder är förbjuden vid yrkesmässigt tillhandahållande av varor, tjänster eller bostäder (9 §). Med diskriminering avses enligt lagen att en enskild person missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Det samma gäller om en enskild person missgynnas genom tillämpning av bestämmelser, kriterier eller förfaringsätt som framstår som neutrala men som i praktiken särskilt missgynnar personer med visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller visst funktionshinder (3 §).

I lagens mening anses Svenska kyrkan som helhet inte diskriminera samkönade par eftersom kyrkan har en och samma vigselordning för par av olika kön och par av samma kön. Svenska kyrkans församlingar har alltså att, oberoende av enskilda prästers förhållningssätt, tillse att samkönade par som önskar gifta sig i kyrkan kan göra det.

Men det är för oss uppenbart att enskilda präster som vägrar viga samkönade par agerar diskriminerande, om inte i juridisk mening så utifrån ett diakonalt perspektiv. I längden sätter denna dubbeltydighet Svenska kyrkans trovärdighet i fara. Det är för oss ohållbart att Svenska kyrkan medger att enskilda präster kan bryta mot Svenska kyrkans ordning med hänsyn till att det par som ska vigas är av samma kön.

Vid kyrkomötet 2016 fick kyrkostyrelsen i uppdrag ”att utreda frågan om vilka åtgärder som behöver vidtas i såväl kyrkorättslig mening som från andra relevanta perspektiv för att säkerställa att ingen utsätts för diskriminering i samband med den kyrkliga handlingen vigsel”.

Vid sin återkoppling (KsSkr 2019:3) framhöll kyrkostyrelsen att Svenska kyrkan har nolltolerans mot diskriminering. Det var ett viktigt klarläggande och vi vill som framgår ovan framhålla att en enskild prästs vägran att viga ett samkönt par bör anses vara diskriminerande.

Vid samma återkoppling ansåg kyrkostyrelsen ”att det inte är möjligt att med några kyrkorättsliga åtgärder åstadkomma det som åsyftas i uppdraget”. På den punkten är vi inte eniga med kyrkostyrelsen. Det är fullt möjligt att i kyrkoordningen införa ett klarläggande som gör det tydligt att Svenska kyrkan tar frågan om diskriminering på djupaste allvar.

Vi föreslår således att ytterligare ett kriterium införs i 31 kap. 12 § kyrkoordningen, som klargör att den som diskriminerar någon på grund av dennes kön, ålder, etnicitet eller sexuella läggning kan förklaras obehörig som präst. Det bör därvidlag förtydligas att Svenska kyrkan anser det diskriminerande att avstå från att viga ett samkönt par enbart med motiveringen att paret är av samma kön.

Med detta förslag är biskopens vigningsansvar alljämt intakt samtidigt som det blir möjligt för enskilda kyrkomedlemmar att till domkapitlet anmäla en präst som de anser agerar diskriminerande – också i andra frågor än vigsel av samkönade par.

Avslutningsvis vill vi förtydliga att förslaget inte innebär att Svenska kyrkans präster står under vigselplikt. Det kan alljämt finnas rimliga skäl för att avstå från att

förrätta en vigsel. Men enligt vår uppfattning är det inte rimligt att avstå från att utföra en kyrklig handling på grund av att paret är av samma kön.

Mot 2022:83

Kungälv den 4 augusti 2022

Jesper Eneroth (S)

Niklas Larsson (C)

Marjut Ervasti (ViSK)

Margareta Karlsson (ÖKA)

2022:83: Obehörigförklaring av präster som diskriminerar (C, S, ViSK, ÖKA)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte ställer positivt till motionens andemening att värna om allas lika värde samt att inkludera alla inom vår kyrka. Däremot anser De Ungas Kyrkomöte inte att motionens förslag till beslut är rätt tillvägagångssätt. De Ungas Kyrkomöte vill pålysa att vi inte anser att kyrkan bör göra skillnad på människor.

De Ungas Kyrkomöte vill efterlysa att verka för att en förändring där alla präster med glädje kan och vill viga alla. De Ungas Kyrkomöte tror att den bästa vägen för detta är genom dialog och genom kontinuerlig utbildning av vigda och övriga medlemmar. Vi ser även att det finns behov av att se över hur detta ämne tas upp under utbildningen på Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

De Ungas Kyrkomöte ser flera problem med förslaget så som det står i motionens att-sats. Vi ser en risk att detta skulle skapa flera problem för Svenska kyrkans prästvigningslöften kopplat till tystnadsplikten. Vi ser en problematik i tvånget att förklara nekande till att viga ett samkönat par, då detta kan grunda sig i annat än det som avses i motionens förslag till beslut.

Om det införs vad som i praktiken är en form av vigselplikt innebär det att en präst inte får avstå från att viga ett samkönat par om det finns andra skäl som skulle framkommit i samtal innan vigseln. Samtalen innan eventuell vigsel hålls ofta som enskilt själavårdssamtal. En präst får inte enligt Kyrkoordningen (KO) kap 41 §12 berätta vad som sagts i enskilt själavårdssamtal. Om en präst berättar att den inte vill viga ett samkönat par men det inte är på grunden av att paret är samkönat så bryter det potentiellt mot KO kap 41 §12. Detta får konsekvensen att domkapitlet då måste ta ställning i frågan om bruten tystnadsplikt.

De Ungas Kyrkomöte ser att motionens intention, att Svenska kyrkan som organisation tydligt ska stå på en inkluderande grund, är god men att tillvägagångssättet i förslaget till beslut är problematiskt.

De Ungas Kyrkomöte vill värna om att Svenska kyrkan är en trosgemenskap, och inte en åsiktsgemenskap.

Kyrkomötet
Motion 2022:85
av Sofija Pedersen Videke och Amanda Carlshamre

Nationell visselblåsarfunktion

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inrätta en nationell visselblåsarfunktion.

Motivering

Inom Riksidrottsförbundet finns sedan 2019 en Idrottsombudsman och en visselblåsarfunktion genom ett webbformulär där anonyma anmälningar om missförhållanden, såväl ekonomiska som personliga, kan rapporteras. Det säkerställer att Riksidrottsförbundet kan bistå lokala avdelningar och distrikt med utredningar och annat som små enheter inte kan utföra själva.

Vi möter liksom Riksidrottsförbundet många barn och unga och åtnjuter ofta ett högt förtroende. Det ger oss makt, och makt kan missbrukas. Även vuxna drabbas. Kyrkans värld är liten och missförhållanden döljs ibland i en kyrka, som vill att alla ska vara med och att dåligt beteende ska förlåtas.

Kanske behöver vi ta efter idrottsrörelsen och möjliggöra för enkla sätt att berätta om missförhållanden så vi kan visa samma nolltolerans mot alla former av våld, trakasserier och övergrepp. Därför föreslår vi att Svenska kyrkan ska införa en nationell visselblåsarfunktion.

Lagen om visselblåsning som trädde i kraft 2021 bygger på antal anställda. Därför finns redan sådana åtgärder på kyrkokansliet. En nationell visselblåsarfunktion skulle säkerställa att alla anställda och församlingsbor i Svenska kyrkan, oavsett deras församlings storlek, skulle kunna ha samma möjlighet att rapportera missförhållanden.

Rydebäck den 4 augusti 2022

Sofija Pedersen Videke (S)

Amanda Carlshamre (POSK)

2022:85 Nationell visselblåsarfunktion (S, POSK)

De Ungas Kyrkomöte har i enighet antagit följande motionssvar:

De Ungas Kyrkomöte ställer sig positiva till att-satsen. Det är speciellt gynnsamt för de mindre församlingarna där personliga relationer kan vara ett hinder för att våga berätta om missförhållanden. Det är en fördel att det är anonymt och digitalt, det inkluderar många men inte alla. Förslaget tar inte hänsyn till digitala klyftor.

Det är viktigt att det är tydligt hur visselblåsarfunktionen ska användas, vilken funktion det ska fylla alltså vad ska skickas in samt information om var den finns så att den faktiskt kan användas. Det är också viktigt att förtydliga vem det är som ska ta emot och åtgärda den information som kommer in.

Hur fångar man upp de unga i denna fråga? Var vänder barnen sig om de är med om något?

De Ungas Kyrkomöte ställer sig som sagt positiva till att-satsen men är lite frågande om utförandet.

HUR HAR DET HÄR HÄFTET KOMMIT TILL?

Helgen innan Kyrkomötets öppnande samlades ungdomar från Salt barn och unga i EFS och Svenska Kyrkans Unga för att diskutera motionssvar till ett antal inkomna motioner till årets kyrkomöte.

JOURHAVANDE UNGDOM:

Har du frågor om motionssvaren eller vill få kommentarer från en ungdom på plats?

Ring Tova Mårtensson, telefon: 0722-012 014

STÖTTA SVENSKA KYRKANS UNGA – BLI STÖDMEDLEM

Tycker du att det är viktigt att unga människor får en möjlighet att vara sig själva? En plats där unga får fundera över de stora frågorna – livet, Gud och döden? Svenska Kyrkans Unga ger mängder av unga människor den möjligheten. Vi skapar mötesplatser i kyrkan där tankarna, tron och tvivlet får flöda fritt. Vi vill att så många som möjligt ska få vara med! Därför kostar det ingenting att vara medlem i Svenska Kyrkans Unga. För att det ska fungera behöver vi din hjälp. Ett sätt att hjälpa är genom gåvor. Du kan också stötta Svenska Kyrkans Unga genom att bli stödmedlem.

Du kan bli stödmedlem medlem.svenskakyrkansunga.org eller skicka ett mejl till unga@svenskakyrkansunga.se eller ringa 018-640 640.

**Scana QR-koden och
bli stödmedlem!**

